စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၊ ထားဝယ်မြို့

ကော်ဖီစိုက်တောင်သူများ၏ ကော်ဖီတန်ဖိုး ကွင်းဆက် တစ်လျှောက် အခွင့်အလမ်းများ

ဒေါ်ဌေးဌေးဦး

ဒု-ဦးစီးမှူး

ရက်စွဲ ၊ ၂၉.၁.၂၀၂၁

နိဒါန်း

- တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးသည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ တောင်ဘက် အစွန်းတွင် တည်ရှိပြီး အများစုသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းကို အလေးထား လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။
- ရော်ဘာ၊ ဆီအုန်းနှင့် စပါးသီးနှံတို့အား အဓိကထား စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်နေကြပြီး အခြားသော ဈေးကွက်ဝင် သီးနှံများကို လည်း စိုက်ပျိုးလျက်ရှိရာ လက်ရှိတွင် ပြည်ပပို့ကုန်သီးနှံ တစ်ခုဖြစ်သည့် ကော်ဖီကိုလည်း တိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပါသည်။
- ကော်ဖီသည် နိုင်ငံတော်၏ စက်မှုကုန်ကြမ်းသီးနှံ ထုတ်လုပ်မှု ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရုံသာမက နိုင်ငံခြားဝင်ငွေ ရရှိစေနိုင် သည့် အတွက် တောင်သူများ ဝင်ငွေတိုးစေရန် စိုက်ပျိုးသင့်သော သီးနှံလည်းဖြစ်ပါသည်။

နိဒါန်း

➢ ကော်ဖီစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ရာသီဥတုကို လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေသည့်အတွက် စိုက်ပျိုးသင့်သော သီးနှံတစ်မျိုး ဖြစ်ပြီး လက်ရှိတွင် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ဒေသရေမြေ၊ ရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီ သော ရိုဘတ်စတာ ကော်ဖီမျိုးကို စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လျက်ရှိပါသည်။

➢ ဒေသအတွင်း ကော်ဖီကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် ကော်ဖီစိုက်တောင်သူများ ဈေးကွက် အလားအလာ ကောင်းမွန်စေရန် အတွက် ကော်ဖီတန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်လျှောက် အခွင့်အလမ်းများကို လေ့လာဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်သောကြောင့် ဤသုတေသနကို ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

တန်ဖိုးကွင်းဆက်ဆိုသည်မှာ ?

❖ တန်ဖိုးကွင်းဆက်ဆိုသည်မှာ ကုန်ပစ္စည်း (သို့မဟုတ်) ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးမျိုးတို့အတွက် ထုတ်လုပ်မှု အဆင့်ဆင့် ကိုဖြတ်ကျော်၍ နောက်ဆုံးစားသုံးသူများထံ အရောက် ပေးပို့နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ရသည့်အဆင့်များနှင့် နောက်ဆုံး အသုံးပြုနိုင်သည့် အဆင့်သို့ ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရသော လုပ်ဆောင်ချက်ကွင်းဆက်များပင် ဖြစ်သည်။

(Kit et al.,2006, Kapslinky and Morris, 2000).

ကော်ဖီတန်ဖိုးကွင်းဆက်တစ်လျှောက် ပါဝင်သူများ (နမူနာပုံစံ)

1. **သွင်းအားစု တင်သွင်းသူများ**
   - မျိုးစေ့
   - ပျိုးပင်
   - ပညာပေးသင်တန်း
   - ချေးငွေ
   - နည်းပညာ
   - ဈေးကွက်သတင်း
   - တိုးချဲ့လုပ်ငန်း
2. **စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများ**
   - စိုက်ပျိုးခြင်း/ ထုတ်လုပ်ခြင်း/ ရောင်းချခြင်း
3. **ရောင်းဝယ်ရေး အကျိုးဆောင်များ**
   - ဝယ်ယူခြင်း/ စုဆောင်းခြင်း/ ရောင်းချခြင်း
4. **ကုန်သည်များ/ ပြည်ပသို့တင်ပို့သူများ**
   - ဝယ်ယူခြင်း/ ပို့ဆောင်းခြင်း/ ဖြန့်ဖြူးခြင်း
5. **စားသုံးသူများ**
   - ဝယ်ယူခြင်း/ စားသုံးခြင်း

သုတေသန ဆောင်ရွက်ရသည့်အကြောင်းအရင်း

- တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးသည် ကော်ဖီ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန်အတွက် သင့်တော်သော ရာသီဥတုရှိပြီး လက်ရှိ တွင် စီးပွားဖြစ် ထုတ်လုပ်နေသော ဒေသဖြစ်ပါသည်။
- ဒေသအတွင်းရှိ ကော်ဖီစိုက်ပျိုးသည့် တောင်သူများအတွက် သွင်းအားစု ဝယ်လိုအားနှင့် ကော်ဖီ ဈေးကွက်ရောင်းလိုအားများ ရရှိရေး အတွက် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။
- တန်ဖိုးကွင်းဆက် ချိတ်ဆက်မှုတွင် ပတ်သက်သော ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ အသေးစိတ် အချက် အလက်များကို သုတေသနဆောင်ရွက်ထားမှု မရှိသေးပါ။

သုတေသနဆောင်ရွက်ရသည့် ရည်ရွယ်ချက်

(၁) ကော်ဖီတန်ဖိုးကွင်းဆက်တစ်လျှောက်တွင် ပါဝင်သူများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်နိုင်ရန်

(၂) ကော်ဖီတန်ဖိုးကွင်းဆက်တစ်လျှောက် အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်

(၃) သုတေသနပြုလုပ်မည့် ဒေသအတွင်းရှိ ကော်ဖီစိုက်ပျိုးသော တောင်သူများ၏ စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်များအပေါ် လွှမ်းမိုးသောအချက်များကိုရှာဖွေနိုင်ရန်

သုတေသနမေးခွန်းများ

(၁) ကော်ဖီတန်ဖိုးကွင်းဆက်တစ်လျှောက်တွင် မည်သူများ ပါဝင်သနည်း?

(၂) ကော်ဖီတန်ဖိုးကွင်း ဆက်တစ်လျှောက် အခွင့်အလမ်းများက မည်သည့် အချက်များ ဖြစ်သနည်း?

(၃) သုတေသနပြုလုပ်မည့် ဒေသအတွင်းရှိ ကော်ဖီစိုက် တောင်သူများ၏ စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်များအပေါ် လွှမ်းမိုးသော အချက်များက မည်သည့် အချက်များဖြစ်သနည်း?

သုသေတနဆောင်ရွက်မည့် ဒေသနှင့်ကာလ

- သုသေတနပြုလုပ်မည့် ဒေသသည် မြန်မာနိုင်ငံတောင်ပိုင်း ဒေသဖြစ်သော တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၊ ကော့သောင်း ခရိုင်၊ ဘုတ်ပြင်းမြို့နယ်တွင် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။
- ပထဝီအနေအထားအရ ဘုတ်ပြင်းမြို့နယ်သည် မြောက်လတ္တီတွဒ် ၁၁°၁၅' မှ၁၁°၂၅'နှင့် အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၈°၄၅' မှ ၉၈°၇၅' အထိရှိသည်။
- ဤဒေသကို လေ့လာရန်ဧရိယာအဖြစ် ရွေးချယ်ရခြင်းမှာ ကော်ဖီစိုက်ပျိုးရေးအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေပေးပြီး တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ကော်ဖီစိုက်ဧက အများဆုံး မြို့နယ်ဖြစ်သည့်အတွက် ရွေးချယ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- **ဤသုတေသနအား ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလအထိ ဆောင်ရွက် သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။**

သုတေသနဆောင်ရွက်မည့် ဒေသ

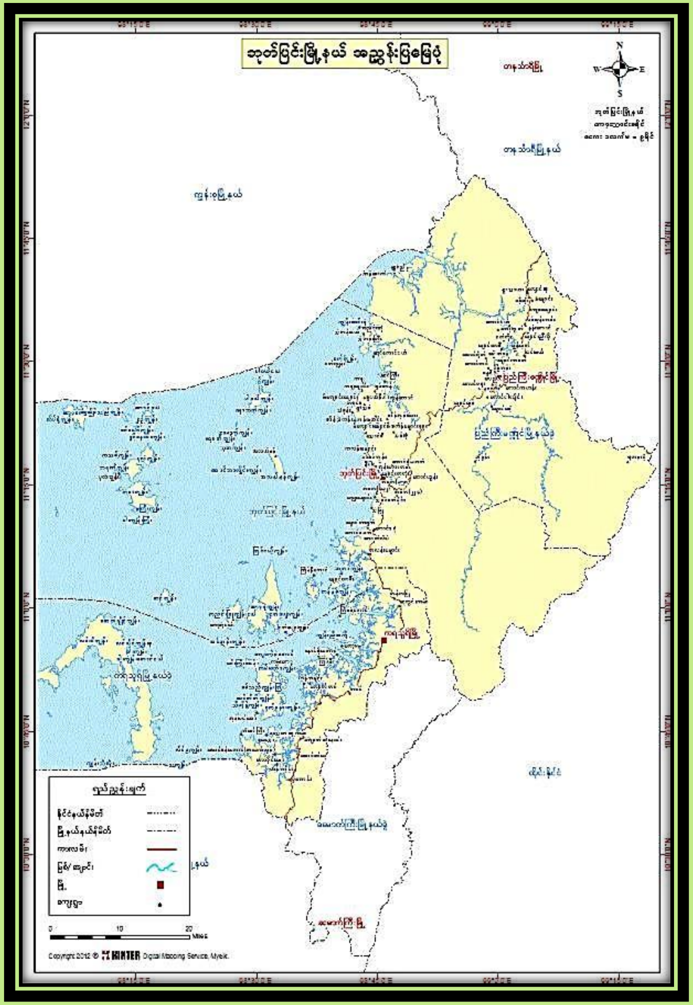

Source: Myanmar Information Management Unit (MIMU)

သုတေသနဆောင်ရွက်မည့် ပုံစံအဆင့်ဆင့်

ဒေတာအမျိုးအစားများနှင့်စုဆောင်းခြင်းနည်းလမ်းများ

- ❖ ဒေတာကောက်ယူရာတွင် primary and secondary အချက်အလက် အမျိုးအစားများကို ကောက်ယူသွားမည် ဖြစ်ပါ သည်။
- ❖ အခြေခံအချက်အလက်များကို စနစ်တကျ စစ်ဆေးထားသော မေးခွန်းလွှာကို အသုံးပြု၍ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မည့် သူများနှင့်အတူ လုပ်ကွက်ငယ် တောင်သူများထံမှ အကြိုစစ်တမ်း ကောက်ယူသွားမည် ဖြစ်သည်။
- ❖ ဦးတည်အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း၊ အဓိကကျသော သတင်းပေးသူနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းနှင့် ကိုယ်တိုင်လေ့လာခြင်းများ ကိုလည်း ပြုလုပ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဒေတာအမျိုးအစားများနှင့်စုဆောင်းခြင်းနည်းလမ်းများ

- **Primary data** ကောက်ယူရာတွင် ကော်ဖီ စိုက်ပျိုးရေး အလားအလာ မြင့်မားမှုအပေါ် အခြေခံ၍ ဘုတ်ပြင်းမြို့နယ်၊ ကျေးရွာ(၈)ရွာမှ တောင်သူဦးရေ (၁၂၀)ဦးနှင့် ကွင်းဆက်တစ်လျှောက်ရှိ ပါဝင်ပတ်သက်သူ (၃၀)ဦး စုစုပေါင်း (၁၅၀)ဦးအား ကျဘမ်းနမူနာနည်းစနစ်ဖြင့် ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။
- **Secondary data** ကောက်ယူရာတွင် သုတေသနအတွက်အသုံးဝင်သည့် အချက်အလက် များ၊ ပိုမိုအကျိုးစီးပွား ရရှိစေမည့် သတင်းအချက်အလက်များအား **စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ ဂျာနယ်များနှင့် အင်တာနက်** တို့မှ ရယူဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဒေတာအမျိုးအစားများနှင့်စုဆောင်းခြင်းနည်းလမ်းများ

Primary data ကောက်ယူမည့်အချက်အလက်ပုံစံ

သွင်းအားစု တင်သွင်းသူများ	စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများ	ရောင်းဝယ်ရေး အကျိုးဆောင်များ	ကုန်သည်များ/ ပြည်ပပို့သူများ	စားသုံးသူများ
အသက်	အသက်	အသက်	အသက်	အသက်
ကျား/မ	ကျား/မ	ကျား/မ	ကျား/မ	ကျား/မ
ပညာအရည်အချင်း	ပညာအရည်အချင်း	ပညာအရည်အချင်း	ပညာအရည်အချင်း	ပညာအရည်အချင်း
လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံ	လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံ	လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံ	လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံ	အတွေ့အကြုံ
သွင်းအားစုအမျိုးအစား	စိုက်ပျိုးဧက	ချေးငွေရရှိမှု	ချေးငွေရရှိမှု	ကြိုက်နှစ်သက်မှု
ချေးငွေရရှိမှု	အလုပ်သမား/ပိုင်ရှင်	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု	ဝယ်ယူသည့်နေရာ
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု	ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်	ဝင်ငွေ	ဝင်ငွေ	ဝင်ငွေ
ဝင်ငွေ	ဝင်ငွေ	ဈေးကွက်	သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း	
	ချေးငွေရရှိမှု			
	အကျိုးအမြတ်			

အားသာချက်၊အားနည်းချက်၊အခွင့်အလမ်းများနှင့်စိန်ခေါ်မှုများကို ဆန်းစစ်ခြင်း (SWOTဆန်းစစ်မှု)

❖ ကော်ဖီတန်ဖိုးကွင်းဆက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် တန်းဖိုးကွင်းဆက် တစ်လျှောက် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ အားသာချက်၊ အားနည်းချက်၊ အခွင့်အလမ်းများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို သိရှိနိုင်ရန် (SWOT Analysis) ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပါဝင်သူများ	အားသားချက်	အားနည်းချက်	အခွင့်အလမ်းများ	စိန်ခေါ်မှုများ
သွင်းအားစု တင်သွင်းသူများ				
ကော်ဖီစိုက်ပျိုးသည့်တောင်သူများ				
ကော်ဖီရောင်းဝယ်ရေးအကျိုးဆောင်များ				
ကုန်သည်များ(သို့)ပြည်ပသို့တင်ပို့သူများ				
စားသုံးသူများ				

ဒေတာအချက်အလက်များအား ဆန်းစစ်ခြင်း

- ကော်ဖီတန်ဖိုး ကွင်းဆက်တစ်လျှောက်တွင် ပါဝင်သူများ၏ အချက်အလက်များကို ပျမ်းမျှတန်ဖိုး၊ ရာခိုင်နှုန်းများဖြင့် ကောက်ယူတွက်ချက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။
- ဈေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ဝိသေသလက္ခဏာများ၊ အိမ်ထောင်စုများ၏ ဝိသေသလက္ခဏာများ၊ ကြားခံများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် တန်ဖိုး ကွင်းဆက်တစ်လျှောက် အခိက အခွင့်အလမ်းများ ကို ကောက်ယူ ဖော်ထုတ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။
- စုဆောင်းထားသည့် အချက်အလက်များကို စစ်ဆေးရန် Microsoft Excel ကိုအသုံးပြုသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

သုတေသနတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မည့်သူများ

စဉ်	အမည်	ရာထူး	တာဝန်ကျဒေသ
၁။	ဦးညွန့်ဝင်း	မြို့နယ်ဦးစီးမှူး	ဘုတ်ပြင်းမြို့နယ်
၂။	ဒေါ်ငွေးငွေးဦး	ဒု-ဦးစီးမှူး	တိုင်းဦးစီးမှူးရုံး
၃။	ဒေါ်ဆောင်းစန္ဒာအောင်	။	။
၄။	ဒေါ်ခိုင်ခိုင်ဦး	လ/ထဦးစီးမှူး	။
၅။	ဒေါ်မြတ်သီရိဟန်	။	။

သုတေသနအပေါ် မျှော်မှန်းရလဒ်များ

- ကော်ဖီတန်ဖိုး ကွင်းဆက်တစ်လျှောက်တွင် ပါဝင်သူများ၊ အခွင့်အလမ်းများ၊ သုတေသနပြုလုပ်မည့် ဒေသအတွင်းရှိ ကော်ဖီစိုက် တောင်သူများ၏ စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်များအပေါ် လွှမ်းမိုးသော အချက်များကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်နိုင်ခြင်း
- ဒေသအတွင်းရှိ တောင်သူများ ကော်ဖီတိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး တွက်ချေကိုက်လာနိုင်သည့်အပြင် တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအနေဖြင့်လည်း တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေနိုင်ခြင်း
- ဤလေ့လာမှုမှ ရရှိသော အချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ ကော်ဖီကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် သုတေသနများ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်ခြင်း

သုတေသန ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်

စဉ်	အကြောင်းအရာ	ကုန်ကျစရိတ်	မှတ်ချက်
၁။	အကြိုစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း	၅၀၀,၀၀၀	
၂။	အဓိကစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း	၁,၅၀၀,၀၀၀	
	စုစုပေါင်း	**၂၀,၀၀၀,၀၀၀**	

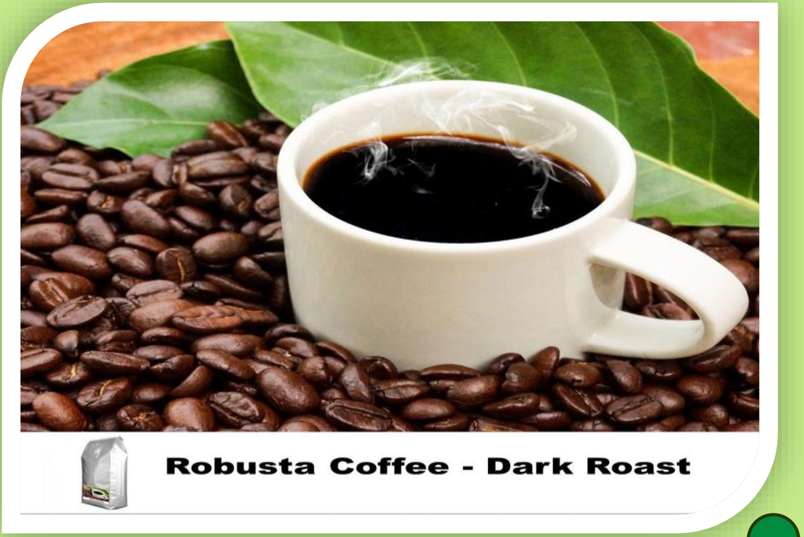

အကြံပြုဆွေးနွေးချက်များကို နွေးထွေးစွာ ကြိုဆိုပါသည်။